

DOMSTOL ADMINISTRASJONEN

Justisdepartementets Lovavdeling
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref.
200900900-2

Saksbehandler
Hilde Enger, Gunvor Løge
73 56 70 51

Dato
30.04.2010

Høring - NOU 2009:15 Skjult informasjon - åpen kontroll. Metodekontrollutvalgets evaluering av lovgivningen om politiets bruk av skjulte tvangsmidler og behandling av informasjon i straffesaker

Vi viser til departementets høringsbrev av 12. desember 2009 med høringsfrist 1. mai 2010.

Generelt bemerkes at utredningen er meget grundig og god. Den gir en god gjennomgang av mange viktige spørsmål.

Domstolene representerer en viktig kontrollfunksjon i samfunnet over politiets bruk av tvangsmidler til innsamling av materiale under etterforskning. Domstoladministrasjonen er opptatt av at reglene for å ivareta denne kontrollfunksjonen er så klare som mulig.

Reglene om innsyn i straffesaksdokumenter har vært til behandling i Høyesterett flere ganger de senere årene, og har også vært gjenstand for endringer. På dette området er det etter vårt syn et behov for klargjøring i loven, og utvalgets forslag om at alle unntak fra utgangspunktet om at mistenkte og hans forsvarer har rett til innsyn i "sakens dokumenter" lovfestes, tiltres under henvisning til dette. Vi finner ikke grunn til å gå inn i forslagenes materielle side.

I det følgende knyttes bemerkninger til enkelte av utvalgets forslag som har økonomisk eller administrativ betydning for domstolene/Domstoladministrasjonen.

Utvalget foreslår at det lovfestes at det som hovedregel skal avholdes muntlige forhandlinger ved rettens behandling av begjæringer om skjult tvangsmiddelbruk. Unntak er foreslått dersom retten finner det klart at slik behandling ikke er nødvendig for sakens opplysning.

Etter gjeldende rett er det ikke krav om muntlige forhandlinger. Det foreligger ikke statistisk materiale på innkomne begjæringer om skjult tvangsmiddelbruk, men tilbakemeldinger fra våre seks største tingretter for 2009 gir oss grunnlag for et anslag på ca 600 begjæringer i året på landsbasis. Omtrent 25% av disse avholdes med muntlig

forhandling, og det varierer fra domstol til domstol hvorvidt de praktiserer muntlige forhandlinger som en hovedregel eller ikke.

Konsekvensen av at de fleste begjæringer etter lovforslaget skal behandles etter muntlige forhandlinger vil slå ulikt ut for de ulike domstolene. Det anslås at lovendringen på landsbasis vil utgjøre et merarbeid på 1-2 årsverk, hvor man legger til grunn at ett årsverk representerer halvparten dommer- og saksbehandlingstid. Det vises for øvrig til høringsuttalelse avgitt av Oslo tingrett, hvor det fremgår hvilke merutgifter tingretten vil få knyttet til gjennomføring av saker om skjulte tvangsmidler.

Domstoladministrasjonen er prinsipielt enig i at en hovedregel om muntlige forhandlinger vil bedre rettens grunnlag for å treffe beslutninger i disse sakene, herunder å foreta en reell og selvstendig vurdering av begjæringene. Blant annet anses det viktig at forsvareren på denne måten gis bedre reell mulighet til kontradiksjon. Derfor tiltres forslaget med den mulighet for unntak som også er foreslått.

Utvalget foreslår videre at det lovfestes at den offentlig oppnevnte advokaten så langt som mulig oppnevnes for alle begjæringer som retter seg mot samme mistenkte i samme sak og for hele perioden tvangsmidlene er i bruk. Vi er enig i at dette er hensiktsmessig med mindre en slik ordning fører til at rettens behandling av saken forsinkes vesentlig.

Forslaget om at kompetansen til å beslutte utsatt underretning i saker om skjult tvangsmiddelbruk skal tilligge retten, tiltres.

Avslutningsvis bemerkes at Domstoladministrasjonen er enig i at det ikke innføres noen reguleringer som innebærer at samme dommer som hovedregel skal behandle begjæringer om forlengelser av skjult tvangsmiddelbruk. Tilfeldighetsprinsippet må gjøre seg gjeldende også i slike saker og vil være en rettssikkerhetsgaranti for siktede. Når det gjelder spørsmålet om det bør gjøres innskrenkninger i dommerfullmektigers kompetanse til å behandle begjæringer om skjult tvangsmiddelbruk, slutter Domstoladministrasjonen seg til utvalgets konklusjon om at det ikke foreslås endringer i dommerfullmektigenes kompetanse. Domstolleder må også her, som i alle andre saker som tildeles dommerfullmektiger, foreta en nøye vurdering av dommerfullmektigens egnethet.

Med hilsen

Willy Nasset
avdelingsdirektør

Hilde Enger
seniorrådgiver

(Sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Domstoladministrasjonen og har derfor ingen signatur.